

Олимпиада по математическа лингвистика – 2011 г.

Областен кръг, 2 април

Задачи за V–VII клас (100 т.)

Задача 1 (40 т.). Дадени са няколко изречения на латвийски език и преводите им на български:

Tēvs klusē.	Бащата мълчи.
Dēls spēlēja.	Синът играеше.
Vedekla meklē bāku.	Снахата търси фара.
Sieva ķemmēja zēnu.	Жената решеше момчето.
Draugam būvēja māju.	Приятелят строеше къщата.
Zēnam jāstudē.	Момчето трябва да учи.
Tēvam jāķemmē māsa.	Бащата трябва да реше сестрата.
Māsai bija jārivē siers.	Сестрата трябваше да стърже сиренето.
Māsa zīmēja sievu.	Сестрата рисуваше жената.
Draugam bija jāmeklē māja.	Приятелят трябваше да търси къщата.

(а) Преведете на български:

Tēvs ķemmē māsu.
Zēns rivēja sieru.
Dēlam bija jāspēlē.
Vedeklai jāzīmē draugs.

(б) Преведете на латвийски:

Момчето учеше.
Жената трябва да мълчи.
Синът трябваше да реше бащата.

(в) Преведете на латвийски още едно изречение. Ако не сте сигурни как трябва да стане това, обяснете защо:

Жената трябваше да строи фара.

(с се произнася като българското *ц*, *ќ* – горе-долу като *к* в думата *кяр*; чертата над гласна буква означава дължина.)

Задача 2 (35 т.). Дадени са девет думи на езика зулу (един от основните езици на коренното население на Южна Африка):

isitaliyana, amataliyana, italiyana, ikatolika,
amakatolika, amakula, isikula, indiya, amandiya.

Сред тях има четири думи, които значат съответно ‘индийци’, ‘католик’, ‘преселници от Индия’, ‘език на преселници от Индия’.

(а) Кои са тези четири думи?

(б) Какво значи всяка от останалите думи?

Задача 3 (25 т.). Буквите на латинската азбука са разделени на пет групи:

AMTUVWY	BCDEK	NSZ	HIOX	FGJLPQR
---------	-------	-----	------	---------

(а) Обяснете какво общо свойство обединява буквите във всяка група.

(б) Разпределете в същите пет групи десетте арабски цифри.

Олимпиада по математическа лингвистика – 2011 г.

Областен кръг, 2 април

Задачи за VIII–XII клас (100 т.)

Задача 1 (40 т.). Дадени са изречения на езика навахо и преводите им на български:

1. nímasii kwe'é si'á	Картофът е тук.
2. Jáan k'aa' yistá	Джон държи стрелата.
3. bis kwe'é sitléé'	Глината е тук.
4. k'aa' kwe'é sinil	Стрелите са тук.
5. Jáan kwe'é sití	Джон лежи тук.
6. Jáan 'awéé' yistí	Джон държи детето.
7. tl'iish kwe'é sití	Змията лежи тук.
8. Jáan tsitl'éli yisnil	Джон държи клечките кибрит.
9. Jáan jool yis'á	Джон държи топката.
10. 'awéé' 'at'a' yistá	Детето държи перото.
11. Jáan nímasii yistléé'	Джон държи картофеното пюре.
12. Jáan tl'iish yisnil	Джон държи змиите.
13. jool kwe'é sinil	Топките са тук.

(а) Запълнете празните места в изреченията на навахо:

14. ... tsé'edq'ii ...	Джон държи мухата.
15. didzé kwe'é ...	Боровинката е тук.
16. ... mandagiya ...	Детето държи маслото.

(б) Преведете на навахо:

17. Детето лежи тук.
18. Джон държи боровинките.
19. Клечката кибрит е тук.
20. Децата лежат тук.
21. Детето държи мухите.
22. Джон държи перата.
23. Картофите са тук.

(Навахо се говори от около 150 хил. души в югозападната част на САЩ, в щатите Аризона, Ню Мексико и Юта. Гласната буква с опашка означава носов звук, а знакът за ударение показва висок тон. ', k', l, sh, t', tl, tl' са съгласни звукове.)

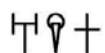
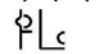

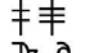
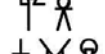
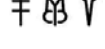
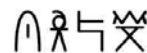
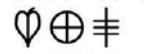

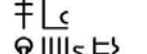
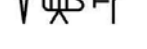
Задача 2 (30 т.). Няколко аритметични твърдения са написани с думи на мански език. В едното е допусната грешка:

1. **Shey loojey tree shen tree.**
2. **Jeih loojey shey shen kiare.**
3. **Jees bishaghey liorish jees shen kiare.**
4. **Nane moojey jees shen tree.**
5. **Jees moojey jees shen kiare.**
6. **Nane moojey nane shen jees.**
7. **Jees bishaghey liorish tree shen queig.**
8. **Tree bishaghey liorish tree shen nuy.**
9. **Tree moojey kiare shen shiaght.**
10. **Jeih rheyinn liorish jees shen queig.**
11. **Hoght-jeig loojey nane shen shiaght-jeig.**
12. **Tree bishaghey liorish shey shen hoght-jeig.**
13. **Feed rheyinn liorish jees shen _____.**
14. **Jeih moojey nuy shen _____.**
15. **Jeih as feed rheyinn liorish queig shen shey.**
16. **Shey-jeig rheyinn liorish kiare as feed shen jees rish tree.**
17. **Tree feed as jeih rheyinn liorish jees shen queig-jeig as feed.**

- (а) Запълнете пропуските.
 (б) Напишете манските имена на числата: 7, 14, 23, 38, 99, $\frac{3}{4}$.
 (в) Кое от твърденията е грешно? Поправете го!

(Езикът на о-в Ман (коронно владение на Великобритания), от келтския клон на индоевропейското езиково семейство, е бил застрашен от пълно изчезване през ХХ в. (последният му носител, Нед Мандрел, е починал през 1974 г.), но сега се полагат усилия за възстановяването му. Той е един от много малкото езици в света с правопис, основан на английския.)

Задача 3 (30 т.). Най-старите гръцки текстове (Крит и Пелопонес, XV–XII в. пр.н.е.) са написани с т. нар. линейно писмо Б. Ето 14 старогръцки думи, написани с линейно писмо Б и транскрибирани с латиница:

      	<p>agros 'поле', dōra 'дарове', heneka 'заради', epi 'на, върху', θygatēr 'дъщеря', knossos 'Кносос (древен град в Кипър)', meli 'мед (пчелен продукт)', meta 'сред', para 'при', patēr 'баща', tripodes 'трикрак', farmakon 'лекарство', xalkon 'мед (метал)', xrysos 'злато'</p> <p>(Чертата над гласна буква означава дължина. Буквата h се произнася като в английски или немски, θ, φ и χ – съответно като t, p и k, произнасяни с придихание, а y е един от гласните звукове.)</p>	
---	--	---

- (а) Определете коя дума коя е.
 (б) Напишете с линейно писмо Б:
korys 'щит', **linon** 'лен', **kyparissos** 'кипарис'.